

energiavirasto
energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 07.05.2021

Dokumentet är daterat: 07.05.2021

The document is dated: 07.05.2021

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Otso Liikanen

Pvm / Datum / Date: 07.05.2021

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 07.05.2021

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Keuruun Sähkö Oy
PL 50
42701 KEURUU

Asia

Jakeluverkonhaltijan menettely uuden avoimen toimituksen aloittamista koskevassa tilanteessa, sähkönjakelun keskeyttäminen ja jakeluverkonhaltijan tasapuolisuus- ja syrjimättömyysvelvoitteen noudattaminen

Asianosainen

Keuruun Sähkö Oy

Vireilletulo

14.3.2021

Selostus asiasta

Energiavirasto on 14.3.2021 saamansa tutkintapyyntönsä johdosta aloittanut tutkinnan koskien Keuruun Sähkö Oy:n menettelyä sähkönmyyjän vaihtamista ja sähkönjakelun keskeyttämistä koskevassa tilanteessa sekä jakeluverkonhaltijan syrjimättömyysvelvoitteen noudattamista. Tutkintapyyntönsä tekijä on Energiavirastolle toimitetussa tutkintapyyntönsä esittänyt, että Keuruun Sähkö Oy on keskeyttänyt sähkönjakelun tutkintapyyntönsä tekijän sähkönkäyttöpaikkaan ilmoittamatta keskeytyksestä etukäteen. Sähkönjakelun palauttamiseksi tutkintapyyntönsä tekijä on kertonut joutuneensa tekemään sähkönmyyntisopimuksen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa.

Tutkintapyyntönsä tekijä on marraskuussa 2020 solminut sähkönmyyntisopimuksen uuden avoimen toimittajan kanssa. Uusi sähkönmyyntisopimus on tehty eri henkilön nimissä kuin aiempi sähkönmyyntisopimus. Sopimuksessa on sovittu sähkön-toimituksen aloitusajankohdaksi 2.2.2021. Tutkintapyyntönsä tekijän toimittamista asiakirjoista ilmenee, että Keuruun Sähkö Oy on vastaanottanut käyttöpaikkaa koskevan poismuuttosanomansa silloiselta avoimelta toimittajalta, jonka jälkeen uusi avoin toimittaja on lähettänyt samaa käyttöpaikkaa koskevan myyjänvaihtosanomansa, johon Keuruun Sähkö Oy on vastannut negatiivisella sanomalla ja edellyttänyt kohdetta koskevaa sisäänmuuttosanomaa. Koska uusi avoin toimittaja ei ole toimittanut sisäänmuuttosanomaa tai palannut asiaan muutoin, sähkönkäyttöpaikalla ei Keuruun Sähkö Oy:n mukaan ole poismuuttosanomansa jäljiltä ollut asiakasta tai voimassa olevaa sähkönmyyntisopimusta, ja käyttöpaikalle on jäänyt sopimukseton tila.

Keuruun Sähkö Oy ei ole lähettänyt sähkönjakelun keskeyttämisestä ilmoitusta tutkintapyyntönsä tekijälle, koska yhtiö on katsonut, että kyseessä ei ole ollut sähkömarkkinalain 102 §:ssä tarkoitettu tilanteesta, jossa sähkönjakelu keskeytettiin vähittäismyyjästä johtuvasta syystä, jolloin ilmoitus jakelun keskeyttämisestä

tulisi lähettää. Sähkönjakelun keskeyttämisestä ei ole ilmoitettu myöskään sähkömarkkinalain 103 §:ssä säädetyllä tavalla, koska kohteessa ei ole ollut asiakasta, kenelle kirjeen olisi voinut lähettää. Asiassa ei myöskään ole ollut kyse verkkopalvelusopimuksen rikkomisesta loppukäyttäjän puolelta.

Selvityspyyntö Keuruun Sähkö Oy:lle

Energiavirasto lähetti Keuruun Sähkö Oy:lle 7.4.2021 selvityspyynnön, jossa on pyydetty toimittamaan Keuruun Sähkö Oy:n vastaanottamat käyttöpaikkaa koskevat sanomaliikenteen viestit, sekä myyjänvaihtoa koskevien menettelyjen osalta selvitystä erityisesti siitä, mitkä tapahtumat johtivat siihen, että Keuruun Sähkö Oy keskeytti sähkönjakelun kyseessä olevassa käyttöpaikassa, miksi sähkönjakelu keskeytettiin, milloin Keuruun Sähkö Oy on vastaanottanut ilmoituksen poismuutosta sähkönkäyttöpaikalta ja miltä sähkömyyjältä, milloin Keuruun Sähkö Oy on vastaanottanut ilmoituksen uudesta sopimuksesta asiakkaan käyttöpaikalle ja miltä sähkömyyjältä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt ilmoituksen perusteella, onko Keuruun Sähkö Oy ilmoittanut käyttöpaikan uudelle avoimelle toimittajalle, että tämän toimitusta ei voida aloittaa ja miksi sitä ei voida aloittaa, onko Keuruun Sähkö Oy edellyttänyt, että uusi avoin toimittaja lähettää sisäänmuuttoilmoituksen ennen kuin uusi toimitus voidaan aloittaa ja onko uudelle avoimelle toimittajalle ilmoitettu, että toimitusta ei voitu aloittaa, koska sisäänmuuttoilmoitusta ei ollut tehty.

Jakeluverkonhaltijan tasapuolisuuden ja syrjimättömyysveloitteen noudattamisen osalta Keuruun Sähkö Oy:tä on pyydetty selvittämään, onko se solminut kyseessä olevaa sähkönkäyttöpaikkaa koskevan sähkömyyntisopimuksen ja kenen kanssa, onko Keuruun Sähkö Oy tehnyt loppukäyttäjän kanssa sähkömyyntisopimuksen antamatta loppukäyttäjän itse valita sähkömyyjää sekä vastaako tämä Keuruun Sähkö Oy:n yleistä käytäntöä, mitä tietoja loppukäyttäjälle on annettu tämän oikeudesta tehdä sähkömyyntisopimus minkä tahansa vähittäismyyjän kanssa, onko tutkintapyynnön tekijän annettu ymmärtää, että hänen täytyy tehdä sopimus Keuruun Sähkö Oy:n kanssa ja onko asiakkaalle annettu se käsitys, että sähkötoimitusta voidaan jatkaa nopeasti vain, jos sähkösopimus tehdään Keuruun Sähkö Oy:n kanssa.

Keuruun Sähkö Oy:n vastine

Keuruun Sähkö Oy on 14.4.2021 toimittamassaan selvityksessä todennut, että yritys on vastaanottanut kyseessä olevaa käyttöpaikkaa koskevan ulosmuuttosanomana, mutta käyttöpaikalle ei koskaan tullut sisäänmuuttosanomaa. Ulosmuuttosanomana koski asiakasta, joka on myös kyseisen liittymän omistaja. Koska käyttöpaikalle ei tullut uutta asiakasta käyttöpaikka ajautui sopimuksettomaan tilaan, jonka vuoksi käyttöpaikalta on katkaistu sähköt 2.2.2021.

Keuruun Sähkö Oy sai käyttöpaikan uudelta avoimelta toimittajalta 17.11.2020 myyjänvaihtosanomana, jossa ei liiku mukana asiakastietoja. Koska käyttöpaikalla ei ollut asiakasta ei tuon sanoman perusteella voitu tehdä sopimuksia eikä kytkeä sähköjä. Uudelle avoimelle toimittajalle on samana päivänä lähtenyt vastauksena negatiivinen sanoma ja pyyntö oikeanlaisen sanoman lähettämisestä.

Keuruun Sähkö Oy on ilmoittanut käyttöpaikan uudelle avoimelle toimittajalle, että tämän toimitusta ei voida aloittaa. Uutta avointa toimitusta ei Keuruun Sähkö Oy:n

mukaan voitu aloittaa, koska myyjän lähettämä sanoma oli vääränlainen eli myyjänvaihtosanoma. Kyseisessä sanomassa ei ole asiakastietoja eli sanoma on vääränlainen, olisi tarvittu sisäänmuuttosanoma. Keuruun Sähkö Oy on edellyttänyt, että uusi avoin toimittaja lähettää sisäänmuuttoilmoituksen, ennen kuin uusi toimitus voidaan aloittaa, ja ilmoittanut uudelle avoimelle toimittajalle, että toimitusta ei voitu aloittaa, koska sisäänmuuttoilmoitusta ei ollut tehty.

Keuruun Sähkö Oy on sähkönmyyjänä solminut kyseessä olevaa sähkökäyttöpaikkaa koskevan sähkönmyyntisopimuksen. Sopimus on tehty eri osapuolen kanssa kuin aiemmin voimassa ollut sähkönmyyntisopimus. Kysymykseen siitä, onko Keuruun Sähkö Oy tehnyt loppukäyttäjän kanssa sähkönmyyntisopimuksen antamatta loppukäyttäjän valita itse sähkönmyyjää, ja vastaako tällainen yhtiön yleistä toimintatapa, yhtiö on todennut, että sähkönmyyntisopimus on solmittu viikonloppuna asiakkaan soittaessa vikapäivystäjälle. Vikapäivystäjällä ei viikonloppuna ollut tiedossa muita vaihtoehtoja sähköjen saamiseksi heti kuin tehdä sopimuksen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa. Asiakas oli halunnut sähköt heti. Asiakas on saanut normaalin vahvistuskirjeen ja ohjeet sopimuksen perumiseksi ja myyjän vaihtamiseksi. Lisäksi Keuruun Sähkö Oy:n asiakaspalvelu on maanantaina 8.2.2021 soittanut sopimuksen osapuolelle tarkistaakseen haluaako hän tehdä myyntisopimuksen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa vai jonkun muun myyjäyhtiön kanssa sekä tarkistaakseen henkilötietoja. Asiakas on ilmoittanut tekevänsä myyntisopimuksen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa toistaiseksi. Keuruun Sähkö Oy:n normaaliin toimintaan ei kuulu tarjota vain omia sähkönmyyntipalvelujaan, vaan toimintatavassa oli kyse epätavallisessa tilanteessa ainoaksi tavaksi löydetty mahdollisuus sähköjen kytkemiseksi heti.

Selvityksen mukaan asiakas on saanut normaalin vahvistuskirjeen ja ohjeet sopimuksen perumiseksi myyjän vaihtamiseksi. Sopimuksen tekoa hoitanut vikapäivystäjä ei varmuudella muista, mitä loppukäyttäjälle on kerrottu tämän oikeudesta tehdä sähkönmyyntisopimus minkä tahansa vähittäismyyjän kanssa.

Keuruun Sähkö Oy on lisäksi selvittänyt käsitystään sähkömarkkinalain 102 ja 103 §:n soveltumisesta käsillä olevaan tilanteeseen. Yhtiö on tutkintapyynnön tekijälle toimittamassaan vastineessa katsonut, että sähkönjakelun keskeytyksessä ei ollut kyse sähkömarkkinalain 102 §:ssä tarkoitettusta tilanteesta, koska sähkönjakelua ei yhtiön mukaan ole keskeytetty sellaisesta lainkohdassa tarkoitettusta vähittäismyyjästä johtuvasta syystä, josta johtuen loppukäyttäjälle olisi ilmoitettava ennen sähkönjakelun keskeytystä.

Keuruun Sähkö Oy on lisäksi 23.2.2021 lähettämässään sähköpostissa todennut, ettei asiakkaalle ole lähetetty kirjettä sähkönjakelun katkaisemisesta siten kuin sähkölaskujen maksamatta jättämisen yhteydessä toimitaan, koska kohteessa ei Keuruun Sähkö Oy:lle ilmoitettujen tietojen mukaan ollut asiakasta, kenelle kirjeen olisi voinut lähettää.

Selvityksen liitteenä on toimitettu kyseessä olevaa käyttöpaikkaa koskeva sanomaliikenne. Sanomaliikenteestä ilmenee, että Keuruun Sähkö Oy on vastaanottanut käyttöpaikkaa koskevan ulosmuuttosanoman 15.11.2020 käyttöpaikkaan silloin sähköä toimittaneelta sähkönmyyjältä, ja 17.11.2020 vastannut negatiivisesti uuden avoimen toimittajan samana päivänä lähettämään avoimen toimituksen alkamista koskevaan ilmoitukseen. Keuruun Sähkö Oy on itse lähettänyt

jakeluverkonhaltijalle eli Keuruun Sähkö Oy:n verkkoliiketoiminnasta vastaavalle yksikölle sisäänmuuttoilmoituksen 8.2.2021.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Energiaviraston toimivalta

Sähkömarkkinalain (588/2013) 106 §:n 2 momentin mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa sähkömarkkinalain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä sähkömarkkinalain nojalla annettujen lupapäätösten noudattamista. Valvonnasta säädetään erikseen sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013, jäljempänä myös valvontalaki).

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille asetetut tehtävät.

Valvontalain 9 §:n mukaan Energiaviraston on velvoitettava kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetussa kansallisessa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä velvoitteita rikkonut tai laiminlyönyt korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata.

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

Sähkömarkkinalain 18 §:n mukaan verkonhaltijan on tarjottava sähköverkkonsa palveluita sähkömarkkinoiden osapuolille tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Palveluiden tarjonnassa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja.

Sähkömarkkinalain 102 §:n 1 momentin mukaan jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää sähkönjakelua vähittäismyyjästä johtuvasta syystä, ennen kuin jakeluverkonhaltija on ilmoittanut loppukäyttäjälle sähkönjakelun keskeyttämisestä ja sen syystä. Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava siitä, että kuluttajalle toimitetaan sähköä vähintään kolmen viikon ajan ilmoituksen lähettämisestä.

Sähkömarkkinalain 102 §:n 2 momentin mukaan jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää sähköntoimitusta toimitusvelvollisuuden piirissä olevalle loppukäyttäjälle, ennen kuin Energiavirasto on 67 §:n nojalla määrännyt uuden vähittäismyyjän.

Sähkömarkkinalain 103 §:n 1 momentin mukaan sähkönjakelu tai sähköntoimitus voidaan keskeyttää, jos loppukäyttäjä on olennaisesti laiminlyönyt jakeluverkonhaltijalle tai vähittäismyyjälle tulevien maksujen suorittamisen tai on muutoin olennaisesti rikkonut sopimukseen perustuvia velvoitteitaan. Ennen sähkönjakelun tai sähköntoimituksen keskeyttämistä loppukäyttäjälle on lähetettävä kirjallinen huomautus maksun laiminlyönnistä tai muusta sopimusrikkomuksesta sekä aikaisintaan kahden viikon kuluttua huomautuksen lähettämisestä erillinen katkaisuvaroitus. Kuluttajalle lähetävässä katkaisuvaroituksessa on mainittava, miten kuluttajan on meneteltävä, jotta hän voi vedota tässä pykälässä mainittuihin oikeuksiin sekä ohjattava kuluttajaa asian selvittämisessä ja maksuvaihtoehtojen

löytämisessä. Sähkönjakelun tai sähkötoimituksen saa katkaista aikaisintaan viiden viikon kuluttua siitä, kun maksu on erääntynyt tai muusta sopimusrikkomuksesta on ensimmäisen kerran ilmoitettu loppukäyttäjälle eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu ajoissa ennen varoitettua katkaisuaajankohtaa.

Valtioneuvoston asetus sähkötoimitusten selvityksestä ja mittauksesta (66/2009, mittausasetus)

Mittausasetuksen 1 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan avoimella toimituksella tarkoitetaan sähkötoimitusta, jossa sähkötoimittaja tasapainottaa asiakkaan sähköntuotannon ja -hankinnan sekä sähkönkäytön ja -toimituksen erotuksen toimittamalla puuttuvan sähkömäärän tai vastaanottamalla ylijäämän kunkin tasatunnin aikana.

Mittausasetuksen 1 luvun 1 §:n 6 kohdan mukaan uudella avoimella toimittajalla tarkoitetaan avointa toimittajaa, joka on tehnyt ennen avoimen toimittajan vaihtamista ilmoituksen uuden avoimen toimituksen alkamisesta sähkönkäyttöpaikkaan ja jolle sähkönkäyttöpaikan uusi avoin toimitus on siirtymässä tai siirtynyt.

Mittausasetuksen 2 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan verkonhaltija saa keskeyttää sähkömarkkinoiden osapuolen sähkönsiirron ja -jakelun, jos osapuolella ei ole avointa toimittajaa tai, jos osapuolen avoimella toimittajalla ei ole tasevastaavaa.

Mittausasetuksen 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan jakeluverkonhaltijan on annettava toimituksen alkamista koskeva vahvistusilmoitus uudelle avoimelle toimittajalle. Jakeluverkonhaltija on velvollinen vahvistamaan tiedon toimituksen alkamisesta uudelle avoimelle toimittajalle myös siinä tapauksessa, että nykyinen avoin toimittaja laiminlyö sopimuksen voimassaoloa koskevan 3 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa.

Mittausasetuksen 3 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan jakeluverkonhaltijan on 1 momentissa tarkoitetun vahvistusilmoituksen asemesta ilmoitettava uudelle avoimelle toimittajalle, että tämän toimitusta ei voida aloittaa, jos:

- 1) nykyinen avoin toimittaja on tehnyt jakeluverkonhaltijalle 3 §:n mukaisen ilmoituksen toimituksensa jatkumisesta;
- 2) toimituksen toiseksi osapuoleksi ilmoitettu sähkönkäyttäjä on ilmoittanut jakeluverkonhaltijalle kirjallisesti, että hän on kiistänyt kyseisen sähkönmyyntisopimuksen pätevyyden ja ilmoittanut siitä erikseen uudelle avoimelle toimittajalle.

Perustelut

Jakeluverkonhaltijan toiminta uuden toimituksen aloittamista koskevassa tilanteessa

Jakeluverkonhaltijan on mittausasetuksen 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaisesti annettava toimituksen alkamista koskeva vahvistusilmoitus uudelle avoimelle toimittajalle. Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetun vahvistusilmoituksen asemesta jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava uudelle avoimelle toimittajalle, että tämän toimitusta ei voida aloittaa vain säännöksen 1 ja 2 kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa. Keuruun Sähkö Oy on vastaanottanut kohteen silloiselta sähköntoimittajalta 15.11.2020 sähkönkäyttöpaikkaa koskevan

poismuuttosanomana, jonka mukaan silloisen avoimen toimittajan toimitus päättyy 2.2.2021. Keuruun Sähkö Oy on vastaanottanut uudelta avoimelta toimittajalta myynninaloitussanomana 17.11.2020 ja ilmoittanut samana päivänä uudelle avoimelle toimittajalle, että tämän toimitusta ei voida aloittaa. Keuruun Sähkö Oy on 14.4.2021 Energiavirastolle toimittamassaan selvityksessä todennut, että uutta avointa toimitusta ei voitu aloittaa, koska yhtiö oli vastaanottanut kyseessä olevaa sähkönkäyttöpaikkaa koskevan poismuuttosanomana, eikä uusi avoin toimittaja ollut lähettänyt sisäänmuuttosanomana, ainoastaan myynnin aloittamista koskevan sanoman, joka ei sisällä tietoja loppukäyttäjistä. Poismuuttosanomana jäljiltä sähkönkäyttöpaikassa ei Keuruun Sähkö Oy:n tietojen mukaan ole ollut asiakasta, koska uusi avoin toimittaja ei ollut lähettänyt sisäänmuuttosanomana, joka sisältää tietoja siitä, kuka on loppukäyttäjänä kyseisellä käyttöpaikalla. Toimittamansa selvityksen mukaan Keuruun Sähkö Oy on ilmoittanut uudelle avoimelle toimittajalle, ettei toimitusta voida aloittaa ennen kuin uusi avoin toimittaja on lähettänyt sisäänmuuttosanomana.

Sähkön vähittäismyyntiä koskevassa Energiateollisuus ry:n julkaisemassa Vähittäismarkkinoiden menettelytapa- ja sanomaliikenneohjeessa on ohjeita sähkönkäyttäjän poismuuttoa koskevissa tilanteissa noudatettavista sanomaliikennekäytännöistä, joihin kuuluu sisäänmuuttosanomana lähettäminen uuden avoimen toimittajan toimesta silloin, kun sähkönkäyttöpaikan loppukäyttäjä vaihtuu. Sanomaliikenneohjeet ovat toimialan suosituksia, mutta eivät lain tai asetuksen kaltaisia säännöksiä, eikä niiden noudattaminen voi syrjäyttää laissa tai asetuksissa säädettyjä velvoitteita. Sähkömarkkinalaissa tai sen nojalla annetuissa asetuksissa tai muissa säädöksissä ei säädetä, että sisäänmuuttosanomana olisi edellytyksenä uuden avoimen toimituksen aloittamiselle, tai että jakeluverkonhaltija voisi ilmoittaa mittausasetuksen 3 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, että toimitusta sähkönkäyttöpaikkaan ei voida aloittaa, jos sisäänmuuttosanomana ei ole lähetetty.

Energiavirasto katsoo, että Keuruun Sähkö Oy on menetellyt mittausasetuksen 3 luvun 4 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se ei ole antanut toimituksen alkamista koskevaa vahvistusilmoitusta uudelle avoimelle toimittajalle ja sen sijaan ilmoittanut, että toimitusta ei voida aloittaa, vaikka mittausasetuksen 3 luvun 4 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetut olosuhteet eivät ole täyttyneet.

Keuruun Sähkö Oy:n menettely sähkönjakelun keskeyttämisessä

Keuruun Sähkö Oy on selvityksessään esittänyt, että se on keskeyttänyt sähkönjakelun kyseessä olevalle käyttöpaikalle, koska käyttöpaikalla ei ole ollut poismuuttoilmoituksen jäljiltä asiakasta eikä voimassa olevaa sähkönmyyntisopimusta, ja siten sähkönjakelun jatkamiselle ei ole ollut edellytyksiä.

Tutkintapyyntöön tekijä on tehnyt uuden avoimen toimittajan kanssa sähkönmyyntisopimuksen, jonka mukaan mittausasetuksen 1 luvun 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettu avoimen toimituksen on ollut tarkoitus alkaa 2.2.2021. Mittausasetuksen 1 luvun 1 §:n 6 kohdan mukaan uudella avoimella toimittajalla tarkoitetaan avointa toimittajaa, joka on tehnyt ennen avoimen toimittajan vaihtumista ilmoituksen uuden avoimen toimituksen alkamisesta sähkönkäyttöpaikkaan ja jolle sähkönkäyttöpaikan uusi avoin toimitus on siirtymässä tai siirtynyt. Uusi avoin toimittaja on 17.11.2020 ilmoittanut Keuruun Sähkö Oy:lle mittausasetuksen 3 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla avoimen toimituksen alkamisesta kyseessä

olevaan käyttöpaikkaan. Keuruun Sähkö Oy on vastannut tähän myynnialoitussanomaa kielteisesti ilman mittausasetuksen 3 luvun 4 §:n 2 momentissa säädettyä perustetta edellyttäessään, että uusi avoin toimittaja lähettää sisäänmuuttosanomaa. Asia on kielteisen vastauksen jälkeen jäänyt sikseen, eikä uusi avoin toimitus ole alkanut sopimuksen mukaisesti 2.2.2021.

Energiavirasto katsoo, että jos sähkötoimittaja on tehnyt ilmoituksen toimituksen aloittamisesta käyttöpaikalle eikä toimituksen aloittamiselle ole laissa määrättyjä esteitä tai sitä ei ole peruttu, on sähkönkäyttöpaikan uusi avoin toimitus siirtymässä tälle sähkötoimittajalle. Myynnialoitustilauksen 17.11.2020 tehnyt sähkötoimittaja on katsottava tutkintapyyntöä tekijän uudeksi avoimeksi toimittajaksi, jolle avoin toimitus oli siirtymässä 2.2.2021. Siten tutkintapyyntöä tekijällä on ollut avoin toimittaja, kun sähkönkäyttöpaikalta on keskeytetty sähköjakelu 2.2.2021.

Mittausasetuksen 2 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan verkonhaltija saa keskeyttää sähkömarkkinoiden osapuolen sähkönsiirron tai -jakelun muun muassa, jos osapuolella ei ole avointa toimittajaa. Näiden olosuhteiden puuttuessa jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää sähköjakelua, ellei laissa erikseen säädetä. Koska tutkintapyyntöä tekijällä on ollut avoin toimittaja sähköjakelun keskeytyksen aikaan, Energiavirasto katsoo, että Keuruun Sähkö Oy on menetellyt mittausasetuksen 2 luvun 1 §:n 3 momentin vastaisesti, kun se on keskeyttänyt sähköjakelun tutkintapyyntöä tekijän käyttöpaikkaan.

Sähkömarkkinalain 102 §:n 1 momentin mukaan jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää sähköjakelua vähittäismyyjästä johtuvasta syystä, ennen kuin jakeluverkonhaltija on ilmoittanut loppukäyttäjälle sähköjakelun keskeyttämisestä ja sen syistä. Lainkohtaa koskevien hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp, s. 139) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan pykälässä tarkoitettujen tilanteiden taustat voivat olla hyvinkin erilaisia. Vähittäismyyjä voi syyllistyä sopimusrikkomukseen jakeluverkonhaltijaa kohtaan. Vähittäismyyjä ei esimerkiksi suorita jakeluverkonhaltijalle tältä tilaamistansa palveluista, kuten mittauksesta ja tiedonkäsittelystä koituvia maksuja. Vähittäismyyjä on myös voinut ottaa vastuulleensa sähkönkäyttäjien verkkopalvelumaksujen suorittamisen jakeluverkonhaltijalle ja laiminlyödä nämä. Vähittäismyyjän toiminta voi päättyä esimerkiksi konkurssiin.

Käsiteltävässä asiassa ei ole tullut ilmi, että tutkintapyyntöä tekijän uuden avoimen toimittajan menettely olisi ollut hallituksen esityksessä annettujen esimerkkien kaltaista tai muutoin niihin rinnastettavaa. Energiavirasto katsoo, että sähköjakelun keskeyttämisessä ei ole ollut kyse sähkömarkkinalain 102 §:ssä tarkoitettusta tilanteesta, jossa sähköjakelu keskeytetään vähittäismyyjästä johtuvasta syystä. Sähköjakelua ei myöskään ole keskeytetty sähkömarkkinalain 103 §:ssä tarkoitettua syystä loppukäyttäjän maksulaiminlyönnin tai muun sopimusrikkomuksen vuoksi. Siten sähkömarkkinalain 102 ja 103 § eivät sovellu käsiteltävään asiaan, eikä Energiavirasto voi arvioida näissä lainkohdissa jakeluverkonhaltijalle säädettyjen velvoitteiden noudattamista.

Jakeluverkonhaltijan tasapuolisuus- ja syrjimättömyysveloitteen noudattaminen

Tutkintapyyntöä tekijä on tutkintapyyntönsä esittänyt, että hän joutui tekemään sähkönsopimuksen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa 6.2.2021, jotta sähkötoimitus

käyttöpaikkaan saatiin palautettua. Keuruun Sähkö Oy on 14.4.2021 Energiavirastolle toimittamassaan selvityksessä kertonut, että yhtiö on tehnyt sähkönmyyntisopimuksen tutkintapyynnön tekijän kanssa tämän soitettua Keuruun Sähkö Oy:n vikapäivystykseen. Selvityksen mukaan vikapäivystäjällä ei ollut tiedossa muita vaihtoehtoja sähköjen saamiseksi heti kuin tehdä sopimus Keuruun Sähkö Oy:n kanssa. Tutkintapyynnön tekijälle on annettu sopimusvahvistus sekä ohjeet sopimuksen perumiseksi ja myyjän vaihtamiseksi. Keuruun Sähkö Oy:n asiakaspalvelusta on 8.2.2021 soitettu tutkintapyynnön tekijälle sen tarkistamiseksi, haluaako hän tehdä myyntisopimuksen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa vai jonkin muun myyjä-yhtiön kanssa. Asiakas on tässä puhelussa ilmoittanut tekevänsä myyntisopimuksen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa toistaiseksi.

Keuruun Sähkö Oy on selvityksessään todennut, että vikapäivystäjä ei ole 6.2.2021 löytänyt muita vaihtoehtoja sähköjen välittömälle kytkemiselle kuin tehdä sopimus Keuruun Sähkö Oy:n kanssa. Tutkintapyynnön tekijälle on kerrottu, ettei vikapäivystäjä voi tehdä sopimusta muiden sähkönmyyjien puolesta. Vikapäivystäjä ei kuitenkaan varmuudella muista, mitä tutkintapyynnön tekijälle on tämän oikeudesta tehdä sopimus minkä tahansa vähittäismyyjän kanssa kerrottu. Sähkönmyyntisopimuksen tekeminen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa sähköntoimituksen palauttamiseksi ei ole Keuruun Sähkö Oy:n yleinen käytäntö, vaan epätavallisessa tilanteessa ainoaksi tavaksi löydetty mahdollisuus sähköjen kytkemiseksi heti.

Sähkömarkkinalain 18 §:n mukaan verkonhaltijan on tarjottava sähköverkkonsa palveluita sähkömarkkinoiden osapuolille tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Verkkopalveluja on tarjottava samoilla, yhtenäisillä ehdoilla kaikille verkon käyttäjille, eikä jakeluverkonhaltijan toiminta saa riippua siitä, kenet loppukäyttäjät on valitsemassa tai valinnut sähkönmyyjäkseen. Verkonhaltija ei saa perusteita kohdella eri vähittäismyyjiä eri tavoin, eikä esimerkiksi uuden avoimen toimituksen aloittamisessa tule esiintyä viivettä silloin, kun uutena avoimena toimittajana toimii jokin muu osapuoli kuin jakeluverkonhaltijan kanssa samaan yritykseen tai yritysryhmään kuuluva vähittäismyyjä. Jakeluverkonhaltijan tulee käsitellä kaikki uutta avointa toimitusta koskevat ilmoitukset yhtä nopeasti riippumatta siitä, kuka toimii uutena avoimena toimittajana. Verkonhaltijan on siten toimittava neutraalina osapuolena ja sen menettelytapojen ja prosessien sähköntoimitusten aloittamisen ja myyjänvaihdon sekä niihin liittyvän sanomaliikenteen osalta on oltava samanlaiset myyjästä riippumatta.

Energiavirasto katsoo sähkömarkkinalain 18 §:n tasapuolisuus- ja syrjimättömyysvelvoitteesta johtuvan myös, että verkonhaltija ei saa antaa loppukäyttäjän ymmärtää, että tämän tulisi tehdä sopimus sähkön toimituksesta jakeluverkonhaltijan kanssa samaan yritykseen tai yritysryhmään kuuluvan vähittäismyyjän kanssa, tai että sähköntoimituksen palauttamisessa kestää pidempään, jos loppukäyttäjät valitsee uudeksi avoimeksi toimittajaksi jonkin muun kuin mainitun tahon. Jakeluverkonhaltijan on annettava tieto siitä, että loppukäyttäjät voi tehdä sopimuksen minkä tahansa sähkönmyyjän kanssa.

Asiassa saadun selvityksen perusteella Energiavirasto katsoo, että Keuruun Sähkö Oy on esittänyt tutkintapyynnön tekijälle ainoaksi vaihtoehdoksi sähköntoimituksen palauttamiseksi sähkönmyyntisopimuksen tekemisen Keuruun Sähkö Oy:n kanssa. Tutkintapyynnön tekijälle ei ole selvennetty, että tämä voi tehdä sopimuksen minkä tahansa sähkönmyyjän kanssa, eikä sähkönmyyjän valinta vaikuta

jakeluverkonhaltijan toimintaan ja uutta avointa toimitusta koskevan ilmoituksen käsittelyprosessiin tai sen nopeuteen. Asiakkaalta on kaksi päivää myöhemmin tiedusteltu, haluaako tämä tehdä sähkönmyyntisopimuksen Keuruun Sähkö Oy:n vai jonkin muun sähkönmyyjän kanssa. Energiavirasto toteaa, että sillä seikalla, että loppukäyttäjältä on vasta sopimuksen tekemisen jälkeen tiedusteltu halukkuutta sopimuksen tekemiseen Keuruun Sähkö Oy:n tai muun myyjän kanssa, ei ole merkitystä arvioitaessa jakeluverkonhaltijan menettelyä sopimuksen tekemistä edeltävässä tilanteessa. Jakeluverkonhaltijan velvoitteiden noudattamisen arvioinnin kannalta ei merkitystä ole myöskään sillä, miten nopeasti kukin sähkönmyyjä tosiasiassa pystyy sopimuksen solmimaan.

Energiavirasto katsoo, että Keuruun Sähkö Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 18 §:ssä säädetyn jakeluverkonhaltijan tasapuolisuus- ja syrjimättömyysvelvoitteen vastaisesti, kun se ei ole kertonut tutkintapyyntönsä tekijälle tämän mahdollisuudesta tehdä sopimus minkä tahansa sähkönmyyjän kanssa ja että jakeluverkonhaltijan menettelytavat uuden avoimen toimituksen aloittamisessa eivät riipu siitä, minkä sähkönmyyjän loppukäyttäjä valitsee.

Ratkaisu

Keuruun Sähkö Oy on menetellyt mittausasetuksen 3 luvun 4 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se ei ole antanut toimituksen alkamista koskevaa vahvistusilmoitusta uudelle avoimelle toimittajalle.

Keuruun Sähkö Oy on menetellyt mittausasetuksen 2 luvun 1 §:n 3 momentin vastaisesti, kun se on keskeyttänyt sähkönjakelun kyseessä olevaan käyttöpaikkaan, vaikka loppukäyttäjällä on ollut avoin toimittaja.

Keuruun Sähkö Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 18 §:ssä säädetyn jakeluverkonhaltijan tasapuolisuus- ja syrjimättömyysvelvoitteen vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut loppukäyttäjälle, että tämä voi tehdä sähkönmyyntisopimuksen minkä tahansa sähkönmyyjän kanssa ja että Keuruun Sähkö Oy:n menettelytavat jakeluverkonhaltijana uuden avoimen toimituksen aloittamisessa eivät riipu siitä, minkä sähkönmyyjän loppukäyttäjä valitsee.

Energiavirasto velvoittaa Keuruun Sähkö Oy:n ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin sähkömarkkinalain ja mittausasetuksen vastaisen menettelynsä korjaamiseksi.

Energiavirasto velvoittaa Keuruun Sähkö Oy:n toimimaan jatkossa sähkömarkkinalain 18 §:n mukaisen verkonhaltijan tasavertaisuus- ja syrjimättömyysvelvoitteen mukaisesti ja ilmoittamaan loppukäyttäjälle, että tämä voi tehdä sähkönmyyntisopimuksen minkä tahansa sähkönmyyjän kanssa ja että Keuruun Sähkö Oy:n menettelytavat jakeluverkonhaltijana uuden avoimen toimituksen aloittamisessa eivät riipu siitä, minkä sähkönmyyjän loppukäyttäjä valitsee.

Energiavirasto velvoittaa Keuruun Sähkö Oy:n menettelemään mittausasetuksen 2 luvun 1 §:n 3 momentin ja 3 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentin säännösten mukaisesti.

Keuruun Sähkö Oy:n on toimitettava Energiavirastolle selvitys toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt päätöksen johdosta ja niiden aikataulu. Selvitys edellä mainituista korjaavista toimenpiteistä on toimitettava Energiavirastolle 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 18, 102 ja 103 §

Valtioneuvoston asetus sähköntoimitusten mittauksesta ja selvityksestä (66/2009)
1 luvun 1 §:n 1 ja 6 kohdat, 2 luvun 1 §:n 3 mom., 2 luvun 1 §:n 3 mom., 3 luvun
4 §:n 1 ja 2 mom.

Muutoksenhaku

Valitusosoitus Keuruun Sähkö Oy:lle on päätöksen liitteenä.

Lisätietoja

Lisätietoja tästä päätöksestä antaa johtava asiantuntija Anu Värilä, anu.varila@energiavirasto.fi ja puhelin 029 5050 112

Jakelu Keuruun Sähkö Oy

Tiedoksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Energiateollisuus ry
Tutkintapyynnön tekijä

Maksutta

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

faksi: 029 56 43314

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2050 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.